

SEVGİLİ ÖĞRETMENİM ANAOKULU

Resimli kitaplar, basit ve anlaşılır kelimeler ile anlatılan öykülerin kullanıldığı, farklı büyüklük ve şekillerde hazırlanan, genellikle her sayfada resimlerin kullanıldığı kitaplardır.

Kitapla karşılaşmadan önce sadece resim olmakta, daha sonra resim-kelime, resim-cümle, resim-cümleler, resim-öykü, az resim-çok metin ve nihayet resimsiz metinlere doğru bir gelişme süreci izlenmektedir. Resimli kitaplar, okul öncesi dönemde çocuğun zihinsel, dil, sosyal ve duygusal gelişim alanlarının desteklenmesinde önemli bir araçtır.

Çocuklar okuma alışkanlığını öncelikle ailede, sonra da okulda kazanırlar. Bu nedenle anne babalar çocuklarını bebeklik dönemi için hazırlanmış tek resimli kavram kitaplarıyla başlayarak bir yaşında yazılı kitapla tanıştırmalıdır. Evde kitap okuyarak çocuklara model olmalı ve günde en az 15 dakika çocuklarla birebir kitap okuma çalışmaları yapılmalıdır.

RESİMLİ KİTAPLARIN ÇOCUKLARIN GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Resimli çocuk kitapları;

- ✚ Çocukların hayal güçlerini geliştirir.
- ✚ Çocukların alıcı dil ve ifade edici dil gelişimlerini destekler, kelime dağarcığını zenginleştirir, dili etkin ve düzgün bir şekilde kullanmalarını sağlar.
- ✚ Çocukların gelişmekte olan iç ve dış dünyalarına katkıda bulunur.
- ✚ Çocukların gerçek yaşamla bağlantı kurmalarına yardımcı olur.

- ✚ Çocukların kendileri ve çevrelerinde olup bitenleri fark etmelerini sağlar.
- ✚ Gözlem yeteneklerini geliştirerek keşfetme olanağı sunar.
- ✚ Çocukların dil, zihinsel ve sosyal-duygusal gelişimlerine katkıda bulunur.
- ✚ Birlikte kitap okuma çocukla anne baba arasında iletişim kurulmasına yardımcı olur.
- ✚ Çocuklar kitaplardan insanları ve hayvanları tanımayı, sevmeyi öğrenir.
- ✚ Sevme, anlama, saygılı olma, hediye etme, paylaşma gibi sosyal kavramları öğrenirler
- ✚ Kişiliklerinin bir parçası olan duyguları, değer yargılarını ve anlayış tarzlarını geliştirirler.

RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARININ GENEL ÖZELLİKLERİ:

Fiziksel Özellikleri:

➤ 2 yaşa kadar çocukların ellerine verilen kitaplar kolay tutma, sahip olma, benim diyebilme duygusunu tadabilmeleri için küçük boyutta olmalıdır.

➤ Kapak, çocuğun dikkatini çekebilecek nitelikte olmalı; renkli, resimli, çekici özellikler taşınmalıdır.

➤ 1 yaştan önce kâğıt yerine plastik

ya da bez kitaplar, 1 yaştan sonra ise çocuğun sayfaları çevirebilme becerisini arttırdığı için kartondan yapılmış kitaplar kullanılmalıdır.

- Çocuğun elinde kitabın dağılmaması, cildin bozulmaması önemlidir.
- Sayfalar aralıklı satırlardan oluşmalı, sayfa kenarında boşluklar bulunmalıdır.
- Resimli çocuk kitaplarında yazılardaki harf büyüklüğü çocuğun yaşına ve gelişim düzeyine uygun olmalıdır.
- Tek özneli, çocuğun anlayabileceği nitelikte basit cümleler kullanılmalıdır.
- Öyküdeki ayrıntılar resimde de olmalı, metin-resim bütünlüğü sağlanmalıdır. Resimler hareket ve duyguyu verebilmelidir.

İçerik Özellikleri:

- ✚ Resimli çocuk kitaplarında karakterler; çocuk, yetişkin, gerçek kişilik verilmiş hayvan, makine ya da eşyalar olabilir.
- ✚ Öyküdeki yeni kelimeler, çocuğun yaş ve kavram düzeyine uygun olmalıdır.
- ✚ Ses tekrarları içeren kelimeler bulunmalıdır.
- ✚ Öykü aniden kesilmemeli, olumlu ve belirli bir sonla bitmelidir.
- ✚ Çocukları korkutacak (öcü, canavar gibi) ifadeler kullanılmamalı, hayal dünyalarını olumsuz etkileyecek anlatımlara yer verilmemelidir

ÇOCUKLARA KİTAP OKURKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ❖ Öykünün öncelikle bütün olarak okunması gerekir.
- ❖ Çocuklarla yakın temas halinde (ona sarılarak vb.) oturulmalıdır.
- ❖ Öykünün akışına uygun olarak ses tonu ayarlanmalıdır (Örneğin; Kurt konuşurken kalın ve yüksek, Büyükanne konuşurken ince ve alçak ses tonu vb.).
- ❖ Öykünün kapak resmine bakarak “ Öykünün ismi sence ne olabilir? ” diye sorulmalıdır.
- ❖ Kitap baştan sona çocuklara resimleri gösterilerek yavaş yavaş okunmalıdır.
- ❖ Kitabın ikinci okunmasında, öykünün merak uyandıran kısımlarında çocuklara sorular sorulabilir (Şimdi sence ne olacak? gibi).
- ❖ Öyküyü okuduktan sonra öyküde geçen olay ve öykü kahramanları ile ilgili öyküyü hatırlamasına yönelik sorular sorulabilir (Ayıcık topunu bulamadığında ne yaptı? Annesi küçük ayıcığa ne söyledi? gibi).
- ❖ Öykünün resimlerini göstererek çocuklardan anlatmaları istenebilir.
- ❖ Öyküyü, gelişme bölümünü okuduktan sonra, okumayı bırakıp çocukların tamamlaması istenebilir.

ÖYKÜLER, ŞİİRLER, TEKERLEMELER, PARMAK OYUNLARI VE BİLMECELER ÇOCUKLARIN GELİŞİMİNİ NASIL ETKİLER?

- Anadilin gelişmesine katkı sağlar.
- Dinleme yeteneğini geliştirir.
- Çocuğun kendisini ve çevresini tanımasına yardımcıdır.
- Dinleme yeteneğini geliştirir.
- Çocuğun kendisini ve çevresini tanımasına yardımcıdır.
- Kişiliğin oluşmasına yardımcıdır.
- Duygusal ve kavramsal gelişimi hızlandırır.
- Soyut kavramların öğrenilmesinde yardımcıdır.
- Sosyalleşmesini sağlar ve günlük hayatın gerçeklerine hazırlar.
- Eleştireci ve yaratıcı düşünmesini sağlar.
- Sorunların çözümüne ve istenmedik davranışların değiştirilmesine yardımcıdır.
- Eğlenme ve dinlenme ihtiyacını karşılar, çocuğa canlılık kazandırır.
- Sanata ilgi duymasına katkı sağlar.

YAŞLARA GÖRE RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARININ ÖZELLİKLERİ

4-5 yaş döneminde; çocuklar dilbilgisi açısından doğru cümleler kurmaya başlarlar. Kelime sayılarında oldukça hızlı bir artış vardır. Bu yaş gurubu çocuklar, yazısı olmayan resimli kitapları kullanarak öyküler oluşturabilirler. Bu dönemde çocuklara özdeşim kurabilecekleri kahramanların olduğu resimli öykü kitapları okumak yararlı olacaktır. Bu kitaplar aracılığıyla çocukların paylaşımcı, girişimci ve bağımsız kişilik özellikleri geliştirmeleri sağlanabilir.

5-6 yaş döneminde; çocuklar yetişkinlerin de yol göstermesiyle öyküdeki karakterlerin davranışlarının nedenlerini dikkate almaya başlarlar. Bu dönemde çocuklar karakterlerin güçlü duygusal tepkiler ve değişimler sergilediği öykülerin okunmasından hoşlanır ve bu tarz öyküler uydururlar. Bu dönemde arkadaşlık ilişkileri önem kazanır. Çocuklara arkadaşlığa önem veren, özgüveni gelişmiş kahramanların bulunduğu öyküler okunmalı, okuma etkinliklerinde kendilerini değerli görmelerini sağlayacak fırsatlar yaratılmalıdır.

Bütün bu bilgilerden hareketle; çocuklara okuma alışkanlığının kazandırılması için anne-babalara önemli görevler düşmektedir. Bu alışkanlığı kazandırmak için:

❖ Çok küçük yaşlarda bile, çocuğa özel zaman ayırarak, onun ilgi düzeyi ve yaşına uygun öykü, masal kitaplarını okuyarak temeller atılabilir.

❖ Evde hem aile fertlerinin hem de çocukların ulaşabileceği bir yere farklı türde kitapları içeren bir kitap köşesi oluşturulabilir. Çocukların istediği her an kitaplara ulaşabiliyor olması bu alışkanlığın kazandırılması için iyi bir başlangıç olur.

❖ Kitap okumak için günün belli bir bölümü “okuma zamanı” için ayrılabilir. Eğer evde sürekli televizyon seyredilip hiç kitap okunmuyorsa çocuklarında kitap okumasını beklemek gerçekçi olmaz.

❖ Çocuğunuzun sevdiği bir kitap varsa tekrar tekrar aynı kitabı onun için okuyabilirsiniz. Kelime haznelerinin gelişmesi ve farklı kelimeleri tanımaları için belirli aralıklarla aynı kitabı okumak uzmanlar tarafından öneriliyor.

❖ Kitaplar çocukların ilgi alanlarına göre ve çocukla birlikte seçilmelidir. Aileler, çocukla birlikte alışverişe veya gezmeye gittiklerinde, bir kitapçıya ya da kitap-dergi reyonuna uğramayı ihmal etmemelidirler.

❖ Kitap okuma alışkanlığının kazanılmasında kütüphane kullanımının etkisi büyüktür. Bu nedenle çocuklar için çevre kütüphanelerin tanıtılmasına yönelik gezilerin yanında okul kütüphanesinin aktif kullanımı için yönlendirilmeleri gerekir. Okul veya halk kütüphanelerinden ödünç kitap alıp okumaları için onları teşvik edebilirsiniz.

- ❖ Anne babaların ödül listesinde mutlaka kitap olmalıdır.
- ❖ Çocuğu sürekli okuması yönünde uyarmak yerine, kitap okuduğunda onu destekleyerek motive etmek daha doğru olur.
- ❖ Yaşına uygun bir dergiye abone olması ya da düzenli bir şekilde takip etmesi için yol gösterilebilir.
- ❖ Okunan kitap, dergi vb. yerlerde geçen bilgiler çocuklarla paylaşılabilir.
- ❖ Çocuk için bir kumbara oluşturarak biriken paranın bir kısmı kitap almak için kullanılabilir.

